

Plenum

Torsdag 12.9.2024 kl. 16.00—19.21

2.1. Muntlig fråga om nedskärningar i yrkesutbildningen (Pia Hiltunen sd)

Muntligt spörsmål MFT 133/2024 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Hiltunen, varsågod.

Debatt

16.01 **Pia Hiltunen sd:** Arvoisa puhemies! ”Ammattikoulutuksen on saatava sellaiset määrärahat, joilla opetuksen tasoa ja tutkintojen sopivuutta työmarkkinoilla saataisiin parannettua nykyisestä.” Sitaatti on viime eduskuntavaalien alta tammikuulta 23, ja sen lausui perussuomalaisten puheenjohtaja Riikka Purra. Nyt hallitus on ensi vuoden budjetissa ajamassa 120 miljoonan euron leikkausta ammatilliseen koulutukseen. Asiantuntijatahojen laskelmien mukaan leikkaus voisi merkitä jopa 1 600 opettajan vähennystä tai yli 11 000 opiskelupaikan menetystä. Arvoisa valtiovarainministeri Purra, oletteko todellakin sitä mieltä, että hallituksella on varaa toimillaan heikentää koulutustasoaamme ja tätä kautta tulevan talouskasvun perustaa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa... [Anders Adlercreutz viittaa, ja Riikka Purra osoittaa kädellään Adlercreutzia] — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.02 **Opetusministeri Anders Adlercreutz** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Kiitos kysymyksestä. On ihan päivänselvää, että olisi mieluista antaa lisää resursseja ihan jokaiselle koulutusosalalle. Iso kuva on kuitenkin se, että tämä hallitus panostaa koulutukseen: Tehdään 200 miljoonan satsaus peruskoulutukseen. Uudistetaan oppimisen tukea — siitä menee noin 10 miljoonaa nimenomaan ammattikoulutukseen ensi vuoden puolella. Uudistetaan ammattikoulutuksen rahoitus pohjaa, rahoitusrakennetta, mikä tarkoittaa, että mitä paremmin työllistyy tutkinnon jälkeen, sitä enemmän opetuksen järjestäjä saa rahoitusta. Ja kun tähän yhdistetään se, että myöskin toiminnan ohjausta uudistetaan — siitä tulee kokeilu, joka käynnistyy tässä kohtapuolin, esitys annetaan syksyn aikana — niin opetuksen järjestäjä pystyy myöskin [Puhemies koputtaa] paremmin ohjaamaan sitä tarjontaansa, mikä taas sitten vaikuttaa rahoitukseen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyviä lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Hiltunen, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 84/2024 rd

16.03 **Pia Hiltunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus selittelee nyt mittavia leikkauksiaan ammatilliseen koulutukseen sanomalla kohdentavansa ne aikuisopiskelijoihin, ei nuoriin, ensimmäistä tutkintoa suorittaviin. Koulutuksen asiantuntijat ovat kuitenkin todenneet, ettei sitä voida eritellä. Ryhmissä opiskelee sekä ensitutkinnon suorittajia että myös jatko-opiskelijoita, ja näin ollen nämä leikkaukset kohdentuvat suoraan myös nuoriin.

Osaamistason ja työllisyysasteen nosto olisi yhteiskunnan näkökulmasta hyvin ajankohdistaista ja tulevaisuutta silmällä pitäen nuorten ikäluokkien pienenentyessä todella tärkeää. Nyt te omilla toimillanne heikennätte osaamistasoa, koulutusmahdollisuuksia ja työllistymistä vastoin vaalipuheitanne.

Kysyn uudestaan arvoisalta ministeri Purralta: [Anders Adlercreutz viittaa] näilläkö toimilla, kaikkien aiempien nuoriin kohdistuvien leikkausten lisäksi, edistätte osaamistason nostoa ja lisäätte ihmisten mahdollisuuksia pärjätä tulevaisuuden työelämässä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä. [Vasemmalta: Purra kieltäytyy vastaamasta!]

16.05 **Opetusministeri Anders Adlercreutz** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Tässä nimenomaan pyritään nyt kohdistamaan nämä rahoituksen supistukset heihin, joilla jo on tutkinto. Meillä on yhteishaku, joka kohdistuu heihin, joilla ei ole peruskoulun jälkeistä tutkintoa, ja sitten meillä on se jatkuva haku, joka pääasiassa kohdistuu aikuisiin tai heihin, joilla jo on jokin toinen tutkinto. [Suna Kymäläinen: Ei pidä paikkaansa!] Tällaisia suoritteita on noin 65 000 vuositasolla. On arvioitu, että tämä leikkaus vaikuttaa noin 10 000:een tästä. Se arvio, että näin voi kohdistaa, tulee nimenomaan opetuksen ammattilaisilta eli opetus- ja kulttuuriministeriön virkamiehiltä, jotka tämän ovat minulle ja hallitukselle vakuuttaneet. On selvä, että sataprosenttisesti se tuskin onnistuu. Varmaan syntyy sellaisia pintoja, joissa kohdistaminen on vaikeaa, mutta iso kuva on kuitenkin [Puhemies koputtaa] tämä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eloranta, olkaa hyvä.

16.06 **Eeva-Johanna Eloranta sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen harjoittama koulutuksen erityissuojelus on varsin kummallinen, kun se heikentää uudelleenkouluuttautumisen mahdollisuuksia ihan kaikilla tavoilla: aikuiskoulutustuki on lakkautettu, vapaan sivistystyön rahoitusta leikattu, ja nyt tulevat nämä ammatillisen koulutuksen erityisesti aikuisiin iskevät 120 miljoonan säästöt. Monien alojen osaaajapulan helpottaminen tulee yhä vaikeammaksi, sillä yritysten työvoimatarpeesta yli puolet kohdistuu ammattikoulutettuihin. AMKE ry:n laskelmien mukaan leikkaus tarkoittaa yli 11 000:ta ammattikoulutettua osaajaa vähemmän tilanteessa, jossa Suomen talous tulisi keinolla millä hyvänsä saada elpymään. Osaaajapula on monen yrityksen kasvun este. Esimerkiksi tekniikan alalla tarvitaan merkittävästi lisää työvoimaa. Pääministerin kotikaupungissa Turussa meillä telakka alihankkijoihin työllistää noin 10 000 ihmistä. Arvoisa pääministeri, ette kai te nyt oikeasti ole tekemässä tämmöistä kuoliniskua Suomen talouskasvulle?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 84/2024 rd

16.07 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on hyvä kysymys. On selvää, että tarvitaan ammatillista osaamista, ja Turun meriklusteri on tietenkin hieno osoitus siitä, minkälaisia tuloksia saadaan aikaan, kun yritykset tekevät yhteistyötä.

Mainitsin tuossa kokeilusta. Tiedämme, että valmistuneet työllistyvät hyvinkin eri lailla. Tietyiltä aloilta työllistytään huonosti, tietyiltä hyvin, mutta ohjaus on kuitenkin ollut varsin jäykkää. Nyt pyrimme nimenomaan antamaan näille oppilaitoksille mahdollisuuden itse arvioida sitä paikallista tarvetta: mitä yritykset tarvitsevat. Se vääjäämättä johtaa myöskin parempaan työllistymiseen ja sen kautta siihen, että saadaan tuottavuutta nostettua, että yritykset saavat tarvitsemaansa työvoimaa ja että talous senkin myötä lähtee kasvamaan.